

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne pečet-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Kranjski deželni zbor.

(V. seja). (Konec.) Dr. Bleiweis: „Ko je deželni odbor obravnaval gledališki proračun, bil sem jaz zoper to, da se podpora nemškemu gledališču od 900 na 1200 gl. poviša. Tudi v tej slavnej zbornici bodem govoril proti povišanju. Izjaviti moram, da nisem nasprotnik nemškega gledališča, ker vem, da, če je to gledališče dobro, je tudi slovenskim igralcem na korist. Če sem pa proti vsakemu povišanju podpore za nemško gledališče, napotujejo me dvojni razlogi do tega, namreč razlogi enakopravnosti in razlogi finančni. Enakopravnost zahteva, da, če damo nemškemu gledališču več, moramo tudi povikšati podporo slovenskemu gledališču, kar pa ob slabem denarnem stanju naše dežele ne moremo lahko. Poglejmo zdaj, koliko dobiva vsako gledališče podpore. Slovensko dobiva 2400 gld. Nemško pa 13 deželnih lož in 900 gld.“

Če lože le po 150 gl. do 180 gl. eno računamo (leta 1862. so bile vse vkup za 2800 gld. oddane), dobimo znesek 3000 gl. Po tem računu bi mogli mi za slovensko gledališče najmanj 600 gld. več zahtevati, kar pa nečemo, ker moramo z deželnim denarjem varčno ravnati. Od one strani smo imeli že večkrat priliko slišati, da lože so le tedaj denar, če obstoji nemško gledališče, in teh 900 gl. je le odškodovanje nemškemu ravnatelju za tiste večere, ko se slovensko igra. Jaz pa vprašam, slavna gospoda, od kod in kdaj je dobilo nemško gledališče pri nas edini privilegij? Jaz vas opominjam, da se je igralo v našem gledališču francozsko in laško, in leta 1790. pod deželnimi stanovi, ki niso bili taki nasprotniki slovenskega gledališča, kakor sedaj gospodje one stranke, tudi slovensko. Do leta 1863. je bilo nemško gledališče brez lož in brez podpore in še le leta 1865. se je dovolilo 1600 gld. brez lož in to le z 14 proti 13 glasovom. Leta 1869. so se dale lože, leta 1870. in 1871. pa lože in 600 gld., leta 1872., 1873. in 1874. lože in še 900 gld. podpore, in sedaj se zahteva zopet 300 gld. več.

Zakaj nemški podvzetnik izhajati ne more, na to vprašanje je le ta odgovor pravi: da je 54 lož v privatni lastnini in da posestniki teh lož zmirom več zahtevajo. Včasih so bili z navadnimi igrami zadovoljni, potem so zahtevali opereto in zdaj celo opero. Če pa popenjajo zahteve vedno višje, naj tudi povišajo svoje denarne žrtve. Komur nij po volji „dolenjec“, naj pije šampanjca, komur nij vseč kapun, naj si naroči fazana, ali ena stvar je pri tem: plačati ga mora sam, in ista stvar je pri nemškem gledališču. Ker pa posestniki lož nečejo svoje podpore povišati, zato apelirajo na

deželni in mestni zbor. Jaz pak sem tega mnenja, da je dosedanja podpora zadostna in da črez to mejo ne smemo stopati. V slučaji pa, če se sprejme dr. Zarnikov predlog, in ga bodo podpirali tudi gospodje one stranke, bodem jaz odstopil od svojega predloga, da naj ostane pri dosedanjem subvenciji.“

Dr. Schrey: „Od dr. Bleiweisa izraženo mnenje je le njegovo osobno mnenje, kajti gospodje od narodne stranke so v deželnem odboru in v finančnem odseku glasovali za povikšanje subvencije in bodo to storili gotovo tudi v deželnem zboru. Nemško gledališče je naprava, ki vsako leto skozi pol leta širi ljubezen do umetelnosti; zato ima gotovo deželni zbor nalog, skrbeti, da gledališče, ki je deželna naprava, obstoji. Subvencija je za nemško gledališče itak majhena, ako se primerja k subvenciji slovenskega, katero zadnje dobiva za 24 predstav 2400 gld., prvo pa za 150 predstav 3000 gld.“ Govornik se izjavlja proti predlogu dr. Zarnikovega in meni, da bode potem dovoljenih 300 gld. za nemško gledališče le „danajidski dar.“

Poslanec Pakiž je proti vsakemu povišanju podpore. On kot zastopnik kmetskega ljudstva, katero večinom niti ne vé, da se za gledališče kaj plačuje, ne more dovoliti krajcarja več, akoravno je svota majhena in na enega človeka ne pride mnogo; re-veža vendar vsak krajcar boli.

Tudi Kramarič je proti.

Dr. Zarnik odgovarja dr. Schrey-u. Če on pravi, da so slovenske predstave dražje, je to res, ali le zato, ker slovenskih predstav je malo, nemških pa mnogo. Slovensko gledališče mora plačati svoje igralce, ki ob tem živé, ravno tako, če igrajo štirikrat na mesec, kakor ko bi igrali osemkrat, kar bi bilo sicer našej blagajnici na korist. Potem nij treba nemškemu najemniku plačevati drage muzike, garderobe itd., ker nas vse veliko velja. Ako g. dr. Schrey misli, da bi lože, če se moj predlog sprejme, ne dobile najemnikov, bilo bi to očitno mrzenje proti slovenskemu gledališču, to je, neopravičena strast. No, ako se res ne do- bode potem najemnikov, naj pa nemško gledališče neha.

Poslanec Zagorec govori proti povišanju.

Poročevalec Dežman: „Mene prav veseli, da so gospodje one stranke pripoznali potrebo nemškega gledališča, to se ve, da iz oportunitetnih uzrokov, kajti, kar mi dovoljujemo v denarnih zadevah, to ne dovoljujemo po idealih, nego, iz oportunitete. Jaz se obema predgovornikoma zahvaljujem za to izjavo. Se ve, da je pridejal dr. Zarnik

svojej izjavi nekoliko grenkega, ker našo stranko obrekuje, da smo mi sovražniki slovenskega gledališča. Gospoda moja, jaz moram protitej trditvi dr. Zarnika v svojem in v imenu svojih pristašev odločno protestirati, mi nijsmo protivniki slovenskega gledališča, ampak mi izjavljamo, da je slovensko gledališče v glavnem mestu Kranjske popolnem opravičeno („bat seine vollste Berechtigung“). Nikdar nij kdo iz naše stranke rekel, da nema slovensko gledališče vse pravice biti, (klici: da! da! Kromer!) edino kar smo storili bilo je, da smo slovenske predstave ostro, pa tudi zmirom dobrovoljno (? Ur.) kritizirali. Ako mi ne moremo učenških del odobravati pri slovenskem gledališču potem pa upijete na nas, da mi nemškutarji smo sovražniki slovenskega gledališča.

A to nijsmo in torej še enkrat ponavljam, da naša stranka ne zasluži tega naziva. Proti predlogu dr. Zarnikovemu bi jaz za svojo osobo ne imel prav nič, ako ne bi imel žalostnih finančnih uzrokov, kajti najemniki teh lož, ako ne gredo k slovenskim predstavam, jih dajejo v najem in dr. Bleiweis je sam rekel, da nekateri lastniki teh lož dobe toliko za najem teh lož pri slovenskih predstavah, kolikor dajejo podpore za nemško gledališče. Kar se tiče ugovorov dr. Bleiweisa, je treba konstatirati, da imamo gledališčni zaklad, denar torej ne iz našega žepa, ampak iz zaklada, ki je za nalašč za to ustanovljen. Gospoda moja, meni se čudno zdi, da se zmirom govori le o podpori za nemško gledališče, jaz govorim zmirom le o podvzetniku. Jaz tudi ne trdim, kakor je dr. Bleiweis rekel, da mora nemško gledališče biti, saj smo imeli že laško. In jaz sem prvi, da glasujem za to, da, če hoče dramatično društvo gledališče prevzeti, ako more opere itd. predstavljati, naj se njemu da! Če dr. Bleiweis pravi, da so zahteve občinstva pri nemških predstavah prevelike, mora se smatrati to le kot priznanje dobrega okusa.“

Občinstvo v Ljubljani prinaša za nemško gledališče velike žrtve, treba je, da tudi mi storimo svoje.

O predlogu dr. Zarnikovem se potem glasuje po imenih. Predlog se s 18 proti 14 glasovi sprejme. Dekan Toman ne glasuje.

Dr. Bleiweis stavi predlog, da se deželnemu odboru naroči, naj v prihodnji gledališki proračun uvrsti vrednost lož in vrednost dvorane deželnega zbora in stranskih sob, ko bi se v najem dajale, ker spadajo k gledališkemu zakladu. Pred-

log se potem, ko ga je še poročevalec Dežman podpiral, tudi sprejme. Potem se ves proračun gledališkega zaklada odobri.

Poslanec Murnik poroča o proračunu zaklada prisilne delavnice za leto 1876. Potrebščine iznašajo 45.358 gl. 58 $\frac{1}{2}$ kr., dohodki 29.419 gl. 10 kr., torej se kaže primanjkanja 15.939 gl. 48 $\frac{1}{2}$ kr., katero se ima plačati iz deželnega zaklada. K točki „plača oskrbnikova in adnjuktova“ se oglasi dr. Zarnik in reče: „Oskrbnik in adjunkt prisilne delavnice sta izročila prošnji za povišanje plače, katerih finančni odsek nij uslišal. Jaz ne bom sedaj nobega predloga stavil, da bi se omenjenima prošnikoma plače vzvišale, nego jaz hočem pozornost visoke zbornice samo na to obrniti, da sti te prošnji popolnem opravičeni. — Vlada je svojim uradnikom plače l. 1873. zdatno povišala in naši uradniki ostanejo le tako dolgo pri nas, dokler ne dobe boljše državne službe. Tako mi, skoraj bi rekel le uradnike na naše stroške za državo uvežbavamo. Pa tudi v primeri z uradniki pri deželnem računovodstvu sta uradnika v prisilni delavnici jako slabo plačana. Uradniki pri deželnem računovodstvu, katerih je dosti preveč, imajo jako malo posla in prav nobene odgovornosti. Uradne ure imajo vsaki dan samo do dveh, pa še teh točno ne držé, ampak uže ob eni odidejo iz uradnije. Popoldne nemajo nič opraviti, in tako imajo ti možje za dobro plačo prav komot življenje. Vse drugo pa je v prisilni delavnici. Tam mora eden uradnikov noč in dan navzočen biti ima jako težko službo in celo njegovo življenje je v nevarnosti. Omeniti je še to, da so se dohodki pod tem nadzorstvom zdatno povišali, tako, da se smelo lahko reče, da zaslužita ta dva uradnika priznanje s tem, ali da se njima plača poviša, ali pa, da se njima od dohodkov procenti dajo. Stavljam v ožigled tega sledeči predlog: Deželni odboru se naroča, da, ako ostane prisilna delavnica še v oskrbništvu naše dežele, prihodnjemu deželnemu zboru poroča ali so plače uradnikov v prisilnej delavnici v pravem razmirju.“ Predlog se sprejme in končno proračun odobri.

Dr. Poklukar poroča v imenu finančnega odbora o računskem sklepu norišnostavbenega zaklada za leto 1874. in o proračunu istega zaklada za leto 1876. Skupno čisto aktivno premoženje znaša, koncem leta, 1874. 119.068 gl. 46. kr. Se brez debate odobri.

Poslanec Dežman poroča v imenu finančnega odseka o proračunih kranjskih ustanovnih zakladov za l. 1876., kateri se brez debate potrdé.

Dr. Razlag utemeljuje svoj predlog za dovoljenje odloga v plačanje zemljiščnih davkov. Govornik naglašá slabo stanje kmetovalčev, navaja nasledke nenavadno dolge zime, pomanjkanje paše, živinsko kugo, ki je zavirala promet z živino, majhen zaslužek, in da zdaj meseca maja, ko je naj bolj delavnih močij potreba, poklicani so rezervisti k vojaškim vajam. Če se pomisli, da ves zastali zemljiščni davek na Kranjskem iznaša nekaj nad 100.000 gl. boče izvidelo, da se lahko počaka z izterjevanjem te svote do žetve. Predlog dr. Razlag-a se izroči finančnemu odseku.

Vladni zastopnik g. Widman odgovarja na interpelacijo poslanca Kramarič-a, in pravi,

da zaradi povračila stroškov od države za kordonsko stražo še teko obravnave. Kordona pa — pravi vlada — za sedaj na kranjsko-hrvatskeji meji nij mogoče odpraviti, ker kakor hrvatska vlada poroča, v zagrebškem komitatu še sedaj živinska kuga razsaja. V Črnomlju se je pa dovolilo, da smejo, to se ve, da brez živine iz Hrvatskega, živinski sejmi biti.

Konec seje je ob 2 popoldne. Šesta seja je bila včeraj.

Iz štajerskega deželnega zbora.

Iz Gradca 30. apr. [Izv. dop.]

V seji 29. apr. naznanjajo slovenski poslanci **interpelacijo** do vlade, glede normalnega učnega načrta za ljudske šole na Štajerskem.

Interpelacija se glasi:

„Z ukazom visocega c. kr. štajerskega šolskega sveta od 8. oktobra 1874. št. 5639 se je proglašal normalni učni načrt za ljudske šole na Štajerskem, ne da bi v tem načrtu ločene bile šole z nemškim, od šol s slovenskim, učnim jezikom. V tem učnem načrtu nij izkazan slovenski jezik kakor učni predmet; a kjer se ravna od učnega predmeta „nemški jezik“, nij vselej govora od tega jezika, ampak včas tudi od „materinega jezika“. Iz tega bi se dalo sklepati, da ima navedeni učni načrt tudi za slovenske šole veljati.

Podpisani tedaj vprašajo visoko vlado:

„Ali ima vis. c. kr. štajerski deželni šolski svet namen, da tudi za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom na Štajerskem normalni učni načrt ukazuje?“

Interpelacijo sta zraven slovenskih poslancev dr. Dominkuš, dr. Sernčec in dr. Vošnjak podpisala tudi poslanec slovenjegraški gospod Schmid in poslanec brežkega okraja gosp. Šnidaršič. Sploh se gg. Schmid in Šnidaršič pri vsakej priložnosti skazujeta pravična slovenskim narodnim zahtevam.

Odgovora na interpelacijo od vlade nij pričakovati, ker je namestnik Kübek zopet izrekel, da z ozirom na odločbo poslovnega reda, da se sme debata začeti o vsakem vladnem odgovoru, njemu nij mogoče odgovarjati na vprašanje. Zares lepa ustava!

Vlada je tudi štajerskemu deželnemu zboru predložila očitke o prisilnih delavnicah in naznanjala uvete, pod katerimi boče prisilne delavnice v svojo skrb prevzeti. Finančni odbor, nasvetuje, da stopi deželni odbor v dogovor z vlado zaradi odaje prisilne delavnice v državno oskrbovanje proti primernemu povračilu za poslopje in hišno upravo.

Ker so vsled hude zime zimske setve po deželi več ali manj poškodovane, tako, da so se na mnogih krajih morale preorati in njive na novo zasejati, naloži se deželnemu odboru, da se obrne do vlade zaradi odpisanja gruntne davka, kakor se pri škodah po toči zgodi.

Deželni glavar naznanja, da se ima deželni zbor 3. ali 4. maja skleniti. Dr. Vošnjak opozoruje zbornico, da vlada še nij predložila postave o reguliranji Savine. Bati se je tedaj, da se cela stvar zopet za eno leto odloži. Deželni glavar obljubi, da se, če tudi nij postava sklenena, uže to leto začne delo na najnevarnejših

mestih, ker so potrebni zneski uže privoljeni od deželnega zbora.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 1. maja.

V **Gradci** so se hrupi nasproti don Alfonzu ponavljali. Vojaki in policaji so druhal razgnali. — Naše stališče proti tem razgrajalcem je to: Da-si nijmo prijatelji tacihi mož, ki domače vojske vzplamtujejo in take krvave pokolje napravljajo, kakor ta Alfonso v Cuenci, vendar obsojamo odločno, da si ljudstvo samo jemlje pravico, katera spada v državi le zakonu in zakon izvršujočej oblasti.

Domače **češke** razprtije imajo mnogo izvora pri — češkem narodnem gledališču. Kakor znano, je do sedaj nadzorovalo češko gledališče neko staročeško društvo, mej katerim so bili najstrastnejši staročeški kolovodje. Tudi pri znanej predstavi „Rabagas“ se je pokazalo, da Staročehi i bram Thaliji posvečen, smatrajo dobro za napade na češko svobodomiselnost narodno stranko. Ker ima le češki deželni odbor, kjer so ustavaki v večini, pravico, gledališče v najem dajati, prosili sti torej dve društvi, Staročehi in Mladočehi, naj se jima podeli gledališče. Deželni odbor ga je torej podelil mladod- češkemu društvu, na čelu katerega je dr. Čížek. Staročehi to preziranje smatrajo za razžaljenje, ter v „Pokroku“ pravijo, da morajo njim vrženo rokovicó pobrati, ter so enoglasno sklenili, da postavijo novo samostalno gledališče! Na ta način so napravili trmoglavu Staročehi iz gledališča politično vprašanje in razdvoj tudi na znanstvenem polji!

Poslanec Gregr in Nittinger sta v deželnem zboru izročila 14 čeških peticij za popravo volilnega reda.

Vnanje države.

Domisljivost in lakomna grábiželnost **prusko-nemška** se kaže najbolj v novem „zemljepisu“, katerega je pred nedavnim izdal na svitlo in namenil za „šole“ nekovi dr. Daniel. V tej knjigi se šteje v veliko Germanijo vsa naša Cislajtanija z Galicijo vred, dalje Švajca, Belgija, Holandsko. Pisatelj upa, da se bodo domoljubi avstrijski, šolski nadzorniki na vso moč požurili, da bode iz te knjige mladina naša zajemala pojme o „velikosti“ nemškega cesarstva. Gospod Pirker, ali si uže upaš?

V **Peterburgu** bodo neki Nemci iz „rajha“ jeli izdajati nov nemški časopis „der deutsche Herold“. „Ruski Invalid“ poroča, da je prišel v Krasnovodsko načelnik plemena Turkmen- Teke Man Sofi s 30 Tekinci, ter obljubil v imenu celega plemena pokorščino belemu carju. —

O novem **turškem** velikem vezirju Essad-Paši, govore novine, da je dober vojniški organizator in prijatelj Nemčije.

Dopisi.

Iz Idrije [Izv. dopis.*] Nedavno nam je odmrli tukajšnji organist gosp. Jože Gnježda, kateri nam kot učitelj godbe bode ostal vedno v spominu zaradi njegovega zares izvrstnega duha. Ranjki, kakor marsikateri Idrijčan se je gotovo rad ognil mesticu, v katerem je priložnost imel, mnogokrat se prepričati, kako eden drugemu življenje greni. Na mesto njega pride njegov brat g. Ivan Gnježda.

Dne 29. marca, to je velikonočen ponedeljek je gosp. kapelnik čitalniške godbe in vodja čitalniških pevcev hotel s temi pri maši pokazati, da ima izvrstno vredeno godbo in petje, in da se mnogo trudi o do-

*) Slučajno zakasнено.

brej izpeljavi, kar se mu tudi priznavati more. — Pred kratkem je bilo po Idriji vpitje: čitalnica bode propala. Pa, da to ne bode res, je pokazala z zadnjim koncertom, pri katerem so se nove godbine in pevske produkcije g. Serjuna dobro vršile. Mnogo narodnjakov, udov in neudov čitalnice je obiskalo ta večer čitalniške sobe. Prišla je še gospá H. z mladeničem K., katera je bila pred malo časom nasprotna čitalnici.

Pri vsem tem morate zares čitalniški „očetje“ paziti, da se prej omenjena beseda „propala“ ne izpolni. Kadar bode kakega čitalničarja čuli, kako ude izpodbuja, da bi se odstranili, posvetite mu kakor mu gre. Kadar bode Nežika iz stola pala, poberite jo in molčite.

Vzemimo se toraj skupaj, ako hočemo, da ne bo treba čitalnici „popotnice“ komponirati k slovesu, in mislimo si — kadar bodo nas oblekli v čitalnici — da imamo pri vsem tem še večje pravice do čitalnice, kakor gospa, — ki še udinja nij.

Domače stvari.

— (Novi ljubljanski škof.) Iz jako, vere dostojnega vira se nam pripoveduje, da bode namesto g. Vidmarja imenovan za ljubljanskega škofa g. prošt dr. Pogar.

— (V kranjski šolski svet) je, kakor uradne novine govoré, na škofa Vidmarja nasvet res voljen edini nemškutar, ki je mej višjim kranjskim duhovenstvom, stolni kapitulat Friderik pl. Premierstein. Stremajrovi ljubeznjivosti se ne čudimo, ali da nam rojen Slovenec g. Vidmar, naslednik vrednega mecena Volfa, ne vè boljega zadnjega darova pustiti, to je več nego originalno.

— (Imenovanje.) G. J. Urbančič je postal davkar IX. razreda, L. Weber in A. Pečé v IX., J. Čerk in J. Fuchs sta davkarska adjunkta XI. razreda.

— (O ljubljanskej pripravnici) se nam piše: Koliko zna učitelj slovenščine in nemščine na tem našem zavodu, to je znano, a vrhu tega se daje imenovati „profesorja“, da si ga blamirajo učenci vsako uro. Druga prikazen je neko — dete protekcije. Protekcija, zakaj nijsmo mi Slovenci tvoji otroci, ker tako lepo preskrbuješ svoje ljubljenske! Ta njen ljubček, učitelj risanja, ima na pripravnici pravo „sinekuro“, in ako bi si gospod ne ubijal glave, kako bi vse slovenske šole usrečil sè svojo „po ministerijalnem predpisu“ vrejeno metodo risanja, ne imel bi drugega dela, nego — hvaliti Gradec. Najlepša je pa ta, da imenujejo ti gospodje profesorji s tisto „Simo“ na čelu, pripravnik „Lehrhuben.“ Gospodje, ki sedaj svoje nosove tako višajo, pozabili so gotovo, da jim je pripravnica baš to, kar mnogim „Lehrhubom“, namreč: refugium. Gospodje „profesorji“, koje spravi lehka „regeldetrija“ ali prost jambičen verz v velikanske zadrege, da jim morájo „Lehrhubje“ pomagati, menimo, nemajo uzroka, pripravnik tako zovati. — Pojdi v samostan Ofelija, a ne učiti!

— (V Radgoni), kjer je tudi nekaj slovenskih volilcev, bil je 29. aprila voljen namesto odstopilega grofa Platza, knez Lichtenstein, vodja „pravne stranke“, zgoranje štajerskih Nemcev.

— (Nova knjiga.) Gosp. Fr. Potočnik, penz. c. kr. stavbeni svetovalec in mestni odbojnik ljubljanski je izdal knjigo: „Denkschrift über den Laibacher Morast“, ki se dobiva pri bukvarji Lercherju. Vsak, ki se zanima za razvoj velikanskega ljubljanskega „močvirja“, katero ima veliko narodno-gospodarstveno važnost ne le za Ljubljano, nego za celo deželo, naj si to knjigo omisli.

— (Ponarejeni bankovci.) Znan falot je tri ljubljanske ženske iz predmestja, poznavši njih denarja lakomnost, pregovoril, da jim bode za 50 gl. prinesel 100 gl., tako ponarejenih bankovcev po goldinarji, da jih noben človek ne bode poznal, ka so ponarejeni. Snidejo se in on izroči lep paket novih bankovcev, češ tū jih je sto še frišno vkup. Ženske precej prvi bankovec vzemo in ga gredo menjat. Vzet je bil. Torej dokazano, da so vsi dobri, dajo hitro goljufu 50 gld. in on jo pobriše, ko začne potem šteti, vidijo, da je bilo samo zgoraj 6 pravih bankovcev, pod njimi pa samo tako urezan papir. — Ženske so se imele 30. maja pred ljubljansko sodnijo opravičiti od suma, da so hotele ponarejen denar širiti. A bile so oproščene.

— (Vodotok), ki vodi iz ljubljanskega grada do sv. Florijana, popravlja zdaj mestni magistrat vendar enkrat pametno. Namesto lesenih cevij, katere je bilo treba popravljati vsakega pol leta, delajo se zdaj železne, tako, da je upati, da zdaj vode ne bode zmanjkalo in tudi stroški popravljanja ne bodo tako veliki. Celo št. Jakobsko predmestje ne pogreša nobene stvari tako kakor vode, tako bomo vsaj imeli eden vodnjak, akoravno bi bilo mestnemu magistratu misliti na to, da napravi še drugega i tretjega.

— (Nov kanal) zida mestni magistrat na bregu. Vsak, kateremu je treba črez breg hoditi, bode pozdravljal z veseljem to stavbo, da vsaj enkrat močvirje na bregu neha.

— (Tatu) je zasačila v petek pri vlaku, ki je prišel iz Trsta, policija. Ukradel je bil hranilnične bukvice in hotel iti z njimi po svetu.

— (Od Logatca) se nam poroča 29. aprila: Denes popólnoči okolo 1/2 ure videti je bilo proti jugu na nebu veliko žarenje. Kakor se čuje, bil je požar v Postojni.

— (Iz Rakeka) se nam poroča 29. t. m.: Včera popóludne je težni vlak (broj 101) mej Postojno in Rakekom na tako zvani „räuberkomandi“ iz tira ušel. Mašina zarinila se je 2 čevlja globoko v železnično telo, potegnili 4 vozove za soboj ter zastavila oba tira tako, da potovalci so bili primorani zastavljeno mesto prestopati, in da se je pošta prenašala iz enega v drugi vlak. Iz Ljubljane prišel je poseben vlak z ljudmi in potrebnim orodjem na pomoč, eden tir je bil denes proti jutru prost, drugi bode še le v nekoliko urah, delo je jako težavno, ker adjustirana mašina tehta blizu 1500 centov. Razen poškodovanja mašine nij bilo nobene nesreče. Da so velike zamude nastale, se samo ob sebi razume.

— (Prevejan konjederec.) Cerkiški konjederec ali konjar je obdolžen in se bode imel pred sodnijo zagovarjati, da je sosedom po noči konje z dolgim nožem v trebuh zabadati dajal in cerknene potem v svoje roke dobil.

— (Ustrelil) se je predvčeranjem vsled neprevidnosti v čelo, Janez Lenče, posestnik v Tacnu, igraje se z novo kupljenim revolverjem.

— (Iz Zagorja na Savi) se nam piše: „Hotel grande“ v Zagorji. Kdo ga ne pozna, da je le kedaj pohodil kraj, kjer se kopljó „črni dijamantje“. Kdo potem ne bi poznal „stare Babi“, ki slednjega, bodi si gospod, bodi si kmet nazivlje s „prokletim l. . . . m!“ To ti je lesena koliba stoječa tik postaje. Samo eno sobo ima, v njej je kuhinja in ob enem pivnica. Polomneni mizi, baš take klopi, omara in postelja, to je vse orodje v njej; zabiti se ne sme ogromne podobne sv. Barbare, katera je prav barbarično naslikana na steklo. Premda pa dobiva se tu „za denar in dobro besedo“ jedi in pijače. — I sinoči čestitali smo onda Gambrinu kralju, ter vdušili cel sodec pive, a pri tem poslu ne zabili „stare Babi“, da je siroti precej zlezlo v lase, da pozneje niti čula nij — tatu po noči, ki jo je bil počastil s svojim pohodom. Lopov prodril je omreženo okno v kleti, zvrnil nekaj loncev juhe, pobral suho meso, govedino in nekaj druge brklarije, pokušal vino in pivo, bog vedi koliko, kajti v znamenje postavil je k vsacemu sodu poln vrček; pa ne dovolj, imprtinenten je bil še toliko, da jo ubriše še v sobo, pobere stari Hanakinji iz zastora vse novce, ter s ključem, koji je bil našel v zastorovem žepu, odpre skrinjo, ter pobaše iz nje ves drobiž, ne, da bi ga bila čula sirota „stara Babi“. Bilo je sicer še 16. goldinarjev v knjižici v skrinji, a onih nij našel potepin. Nič se ne ve, kedo bi bil učinil to. Stoično prenaša „stara Babi“ nesrečo, a britkoj ironijo ponavlja ves dan: „Dobro naj mu tekne, pa — hudič ga vzemi!“

Dunajska borza 1. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	70 gld.	45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	74	75	„
1860 drž. posojilo . . .	111	90	„
Akcije narodne banke . . .	962	—	„
Kreditne akcije . . .	235	—	„
London . . .	111	10	„
Napol. . .	8	87 1/2	„
C. k. cekini . . .	5	26	„
Srebro . . .	103	—	„

Tržne cene

v Ljubljani 1. maja t. l.

Pšenica 4 gld. 80 kr.; — rež 3 gld. 60 kr.; — ječmen 2 gld. 70 kr.; — oves 2 gld. 10 kr.; — ajda 2 gld. 60 kr.; — prosó 2 gld. 90 kr.; — koruza 3 gold. 10 kr.; krompir 1 gld. 80 kr.; — fižol 5 gld. 60 kr.; masla funt — gld. 54 kr.; — mast — gld. 50 kr.; — špeh frišen — gld. 38 kr.; — špeh povojen — gld. 42 kr.; jajce po 1 1/2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 27 kr.; — teletnine funt 20 kr.; svinjsko meso, funt 28 kr.; — sena cent 1 gld. 40 kr.; — slame cent 1 gld. 15 kr.; — drva trda 7 gold. — kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Žalostnega srca naznanjamo vsim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je denes zjutraj ob 7. uri naš ljubi sin, oziroma brat in vnuk

Franjo Rode,

v 19. letu svoje starosti po dolgi bolezni, previden s svetimi zakramenti mirno v gospodu zaspal.

Pogreb bode v ponedeljek 3. t. m. popóludne ob 3. uri iz Dovganove hiše, na dunajski cesti št. 155.

Ljubega ranjega priporočamo v blagi spomin.

Ljubljana, 1. maja 1875.

(145)

Sorodniki.

Uradno naznanilo.

2. maja 1875.

Razpisana služba: V Zatični služba c. kr. notarja do 1. julija pri c. kr. notarske zbornici za Kranjsko v Ljubljani.

Javne dražbe: Fr. Želetovo iz Hrastja, 8. maja (I. Postojna). — M. Slejkovo iz Bukovja, 7. maja (II. Postojna). — Tone Švigelnovo iz Martinega potoka, 500 gld., 4. maja (III. Planina). — Andrej Opekavo iz spodnje Vasi, 2225 gld., 5. maja (III. Planina). — Jov. Mahničovo iz Planine, 6005 gld., 4. maja, (III. Planina). — Jurij Stražišarjevo iz Hruškarij, 395 gld., 5. maja, (III. Lož).

Služba tajnika

vranskega okrajnega zastopa z letno plačo 500 gld. in prostim stanovanjem je izpraznena. — Prošnje s potrebnimi spričevali, — da je prosilec popolnem zmožen v slovenskem in nemškem jeziku uradovati, da je izurjen politični uradnik, dobrega zadržanja, in da je samec, — naj se blagovolijo skrajno do

zadnjega majnika t. l.

semkaj poslati.

Od okrajnega odbora na Vranskem,

(144—1)

29. aprila 1875.

Načelnik:

Vrinovo.

Pivovarni vrt

v spodnji Šiški (Pavličovo posestvo),

se je ravnokar odprl splošnemu razveseljevanju. Nova najemnica vabi čestito občinstvo k obilnemu obisku v te vrtnice in restavracijske prostore, ter se bode potrudila, kar se tika dobrih, gorcih in mrzlih jedil, dalje pijač, kar je moč, zadovoljiti željam in zahtevam svojih p. t. gostov.

V polnej uljudnosti

Frančiška Obreza,

najemnica.

(146)

Lekarna pri „Marija pomagaj“ v Gradcu, Lendplatz.

Brahorov eter, dokazano in zanesljivo učinkujoče sredstvo zoper brahor ali krof, 1 flacon 50 kr.; tucat 4 gld. 50 kr.

Davidov čaj za prsne bolečine, 1 paket 15 kr.; 1 tucat 1 gld. 80 kr.

Dr. Stigerjeva otroška mast, 1 kos 18 kr.

Sajdlceev pulver, 1 škatlja 80 kr.

Dr. Daimerjev pulver za kašelj, 1 škatlja 20 kr.

Fijakarski pulver, 1 škatlja 20 kr.

Nahodna voda zoper zobne bolečine, 1 flacon 20 kr. in 50 kr.

Pravo ribje olje, frišno napolnjeno, 1 steklenica 50 kr.

Kri čistilni čaj, dalje zoper trganje in prehlajenje, 1 paket 45 kr.

Prave c. p. kri čistilne kroglice, 1 škatlja 21 kr.; 6 škatelj vkup 1 gld. 5 kr.

Kri čistilne kroglice (prej) univerzalne kroglice imenovane, 1 škatlja 30 kr.; vkup 8 škatelj 1 gld. 80 kr.

Pri večjem nakupu vse ceneje.

Vedno prava in čvrsta zaloga v

(121—3)

lekarni „Marija pomagaj“ Edvarda Riedla,
Lendplatz v Gradcu.

Nova najbolj rudeča vinska barva

vztrajajoča in zelo koncentrirana.

$\frac{1}{2}$ kilo na 100 litrov,
6 kilo na 1200 litrov,

zadostuje, belo vino pobarvati lepo temno-rudeče, brez kalenja; barve, narejene od najneškodljivejših tvarin, nij moč ločiti od naravne rudeče vinske barve.

Pri rudečih vinih, posebno pa pri mladih rudečih vinih ima dalje barvanje to lastnost, ka ono ne pobarvi samo vino, nego i učini krasno. Lepota je namreč, ako se primeša barve, taka, kakor pri vsih drugih lepo-barvanjih. **Vino** je namreč momentanno ka no in se mora pustiti nekoliko dnij mirno ležati, da postane bistro, potem še le se mu doda navadno različje. **Vino** se izčisti samo od sebe, ter ne potrebuje radi tega nobenega drugega lepotečnega sredstva.

Pri rabi barvanja je treba barvo prej v kakej steklenej posodi pravilno razpustiti malo z vinom.

(143—1)

Gustav Pokorny, Dunaj, hintere Zollamtsstrasse Nro. 9.

Znana istina je, da se že mnogo let nahajajo
najboljši in najtrdnješi šivalni stroji

le v najstarejšem in slovečem

skladišču šivalnih strojev

za Kranjsko

pri

Vinc. Woschnagg-u v Ljubljani,

a vsi, na stotine broječih kupcev so z šivalnimi stroji iz tega skladišča posebno zadovoljni, kar je najboljši dokaz.

Drže se vedno načela, svojim p. t. odjemnikom le z dobrim blagom postreči, ter razprodajati le z malim dobičkom. sem tedaj za bodočo sezono preskrbel moje skladišče z najboljšimi in najzanesljivejšimi šivalnimi stroji, ter je priporočam po najnižjih cenah:

prave ameriške Elias Howe,

prave Ljudevit Löwe,

prave Frister & Rossmann, Wheeler & Wilson, Grower & Backer itd.

vsih vrst, z petletno pismeno garancijo.

Cena je res tako nizka, da vsakdo, ki potrebuje dobro šivalno mašino za rabo v rodovini, belo šivanje, za krojače ai črevljarijo

5 do 10 goldinarjev

uže pri zakupnej ceni zasluži, ako jo v mojem skladišču:

v Ljubljani, blatna vas, št. 117

v tovarniškem poslopi kupi, ker so mašine pri meni za oni znesek ceneje na prodaj, nego kje drugodi.

Poduk je zastonj; naročila iz družih krajev se izborno izvršujejo.

Ljubljana, meseca aprila 1875.

(134—2)

Vinc. Woschnagg.

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specijalitete

Gabriel Piccolija,

lekarnja v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper differitis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlceev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vsih notranjih in vnanih prisadih, zoper večino bolezni, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Elik sir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème, je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepotečjem in lepotečnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepično in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštному povzetju. (132—4)